

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Tamás István*

Cím:

Kultúra a gyárvárosban

244 CSEPELI JEGYZETEK

Osztályozás

Tárgy

331.85

Hely

Magyar Nemzet

Idő

1959. III. 22.

Személy

Másodszor rendezték meg az idén a csepeli kulturális napokat. Országoshírű művészek s a legjobb csepeli öntevékeny művészeti csoportok lépnek a munkáskerület közönsége elé.

A műsorok mindegyikén részt venni lehetetlenség. Gyorsan követik egymást s egyik érdekesebb, mint a másik.

Látogatásunk előtt néhány órával nyílt meg a képzőművészeti kiállítás. Csaknem száz képet állítottak ki a munkásotthon két termében. A művészek többsége fiatal: húsz-harmincöt év között. Sok meglepően érettszemléletű,

önálló alkotó egyéniség mutatkozik be a vásznanon. Témáik: tájképek, portrék, tanulmányok — s a munka jelenetei. Ez utóbbiból több kiemelkedő »tárlatképes« művet is láttunk (Hatvani István, Németh Miklós, Székáts Zoltánné képei). Munkások beszélnek munkásokhoz ezeken a festményeken s hálás közönsége is akadt már az első órákban. Öreg munkásokkal találkoztunk a kiállításon, akik a ma délelőttre hirdetett előadás előtt jöttek be megnézni a képeket. Az előadás a 22. Csepeli Munkás Vörös Ezred egykori harcairól szól, a Hadtörténeti Levéltár munkatársa tartja.

Ha már itt vagyunk a munkásotthonban s öreg munkásokkal találkoztunk először, beszéljünk mindjárt róluk.

Csepelen majdnem másfélszer nyugdíjas vasas és kohász él. Nagy részük »fiatal öreg«, csak az idő járt el fejük felett, és izmaik fáradtak el munkában, de érdeklődésük élénk, szellemük friss. Idejüket pedig szeretnék jól felhasználni. Az első ismeretterjesztő előadásra alig harmincan jöttek el. Ma már a négy-ötszázas létszám a középátlag. A legutóbbi vidám hangversenyen — amelyet délelőtt rendeztek a nyugdíjas munkások részére — teljesen megtelt a nézőtér.

— Most van végre időm színházba és operába járni — mondja S. I. nyugdíjas papírgyári művezető. — Régen nem lehetett, mert negyvenöt előtt gazán utolsó kívánságként jöhetett csak számba a színház. Aztán meg művezető lettem és sokszor hajnalig a gyárban voltam. Azt mondtam tavaly: most pedig pihenni fo-

gok. De a gyerekek nem hagynak. Színházba, operába kell járni. S én, aki azelőtt operett-muzsikát hallgattam csak meg, most alig várom, hogy sorra kerüljön az »Erkel-bérlet«.

Mielőtt kilépnénk a csepeli kultúra mostanában mindig zsúfolt, s hovatovább már kényelmetlenül szűk hajlékából, szólunk néhány szót a legfiatalabbakról is. A munkásotthonban ők a legaktívabbak. A gyerek-foglalkoztatási szakör igen eredményesen működik. Van balettkar, tánckar, ifjúsági zene- és énekkar, színjátszócsoporthoz. Nagysikerű ifjúsági előadássorozatot rendeznek. Április 4-én »Gyerekek a gyerekeknek« címmel kétórás műsort mutatnak be.

*

— Mennyi színházjegy fogy el Csepelen? — kérdeztük a közönségszervező iroda vezetőjét.

— Havonta mintegy száz ezer forint értékű.

A megoszlás igen szeszélyes. »Három tavasz« és »Peer Gynt«, — »Nem vagyunk angyalok« és »Lysistraté«. Egy dologra lehet belőle következtetni: a csepeli munkások széleskörű érdeklődésére. A munkásotthonban telt ház előtt játszotta a Szegedi Nemzeti Színház a »Traviatá«-t, a Debreceni Csokonai Színház a »Mártá«-t, saját színjátszóegyesületüknek pedig ugyancsak változatos és igényes a műsora. Az »Ármány és szerelem«, »Néma levente« volt a legutóbbi produkciójuk s most a csepeli kulturális napok egyik ünnepi eseményeként a »Vitézek és hősök«-et adják elő.

*

Egy nagy könyvesbolt, több üzemi és utcai elárúsító és 27 fiókkönyvtár működik a gyár területén. Az üzemekben főleg az ismeretterjesztő- és a szakkönyveket vásárolják, de elfogynak a szépirodalmi művek is.

A csögyári fiókkönyvtár látogatásunkkor csaknem üresen tátongott. — Itt állandó a körforgás, a könyvek alig néhány óráig pihennek a polcon — mondja a könyvtáros. Az elárúsítóknál hasonló a helyzet. Leonov, Leonhard Frank, Thomas Mann (4 példány kelt el a József tetralogiából), Heinrich Mann és Erenburg könyveit keresik legtöbben.

*

Utunk következő állomása a munkásszálló. Több mint 800, főleg fiatal munkás lakik itt,

az elsőosztályú szállodának is beillő pompás otthonban. Többségük nemrég került fel vidékről. Esténként olvasnak — kitűnő könyvtár van itt is —, rádiót hallgatnak, televíziót néznek, moziba és táncolni járnak. Színházba, ismeretterjesztő előadásra nemigen mennek el.

Vajon miért nem?

Egy fiatalember (Zala megyei parasztfiú, tavaly ősszel került fel Pestre) azt mondja, hogy azért, mert nem tudja, melyik darabot érdemes megnézni. Inkább táncolni megy szombat.

Az persze nem baj. De úgy tűnik, a tizenhét-huszonöt éves fiataloknak egyrésze valahogy kívülrekedt a csepeli kultúra vérkeringésén. A kulturális élet vezetői még nem találták meg azt a hangot, amelyen velük kell beszélni, nem találták meg azt a témakört, amely leginkább érdekli őket. »Már nem és még nem« — mondják a munkásotthon műsoraira.

A munkásotthon és a szakszervezet vezetői tudják, hogy ez nem elég, több, érdekesebb, színesebb kulturális élményt kell nyújtani a fiataloknak. A KISZ-bizottság is most keresi ennek útját-módját. Átfogó kulturális munkatervet dolgoznak ki, különös tekintettel a fiatalokra.

*

Egy pillantást vetettünk csupán Csepelre s elmondtuk, amit tapasztaltunk. A munkásváros ma elmélyült, igényes kulturális életet él, s a csepeli kulturális napokban harmincezer munkás új élete, növekvő kulturáltsága tükröződik.

Ha summázni akarnók tapasztalatainkat, elsősorban a fiatalok ízlésének irányítására hívnánk fel az illetékesek figyelmét. A gyárak fiataljaiból s a munkásszálláson lakó ifjúmunkásokból lesz igazán »igézzett népe a kultúrának«, ha kitartóan, türelmesen foglalkozik nevelésükkel, ízlésük, gondolkodásmódjuk csiszolásával egy-egy üzem, gyárrészleg egész kollektívája. A művészszeretetnek, az alkotói kedvnek ebben a légkörében a fiatalok is megtalálják majd a helyüket.

Tamás István